Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Reede, 22. november 2013 Nr 228 Viljandi maakonna päevaleht sakala.ajaleht.ee Hind 0,90 €

Nii nagu vutihuviline leiab hea tahtmise korral võimaluse, kuidas näha maailmameistrivõistlusi siis, kui ükski Eesti telekanal neid ei edasta, peaks ERR leidma ülekandeks vajamineva summa.

Sakala juhtkiri

Oleksime vabalt võinud ka rohkem väravaid lüüa, kuid arvestades meie selle aasta resultatiivsust, peab ju igati rahul olema.

RAIKO MUTLE, jalgpalliklubi Viljandi Tulevik kapten

LK 8

Trikiratturid eelistavad sõita tulede ja viledeta

Kuigi liikluseeskiri ei luba tänavapilti niinimetatud pimedaid jalgrattaid, on neid siiski. Suurem osa trikiratturitest korjab oma sõiduriista küljest helkurid ja pidurid, muutes need sedasi ohtlikuks eelkõige iseendale.

LK 5

Töövarje köitis kirurgiamet

Eile oli töövarjupäev ja traditsiooniliselt tõi see Viljandi haiglasse hulga õpilasi. Eriti suurt huvi ilmutasid töövarjud kirurgiakliiniku vastu, kus nad said olla kahe operatsiooni juures.

LK 6

REOVEEPUHASTI

Riigi abiraha päästaks nii haisust kui hinnatõusust

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Riigikokku jõudnud haisuvabastuse seaduse kinnitamine nõuaks Viljandi Veevärgilt viis miljonit eurot maksvat ehitist. Veefirma juhi hinnangul tähendaks see linlasele tuntavat hinnatõusu, parlamendi liige lubab leida aga riigi abi.

Viljandis jätkub reoveemuda segamine vana viisi ning eeskätt kuumadel suvepäevadel toob see töö kaasa haisu, mis levib vahel üle kogu linna.

Viljandi Veevärgi juht Toomas Porro nentis, et kui seadus praegusel kujul vastu võetaks, tähendaks see, et haisu vastu võitlemine muutuks kohustuslikuks ja selle peab kinni maksma veefirma. «Seadusest ei tule välja, et riik selleks abi annaks,» lisas ta.

Porro kinnitas, et ta jagab vee-ettevõtjate liidu seisukohta, mis peab inimestele suureks ohuks vee- ja jäätmeseaduste muutmist sellisel moel, nagu teisipäeval riigikogu ette toodi.

Riigikogu liige lubab riigi abi

Et Viljandi piiril Kösti elamupiirkonna vahetus läheduses asuva reoveepuhasti hais linna kohale ei kanduks, oleks sinna vaja ehitada metaanitank. See lahendaks ühtlasi ka mure, mida hakata peale puhastist väljavõetud tahke kraamiga, mida praegu laotatakse parema koha puudumisel Raua ja Piiri tänava äärsele linna maatükile ning mis häirib paljusid seal piirkonnas asuvate suurte tootmisettevõtete töötajaid. Metaanitangi ehitus läheks prognoosi kohaselt maksma ligi viis miljonit eurot.

Seadusemuudatusi toetava riigikogu liikme, Viljandi endise linnapea Kalle Jentsi sõnul on aga ilmne, et pärast otsuse langemist peab riik leidma vee-ettevõtjatele ka raha, et nood saaksid vajalikke rajatisi ehitama hakata. «Seadusesse ei saa kirja panna, et riik peab ehitada aitama, aga laiem mõte on kindlasti selles, et riik peab raha leidma,» rääkis Jents.

Reformierakonna saadiku sõnul annaks seaduse vastuvõtmine valitsusele parema aluse eurotoetuste jagamisel. Jentsi meelest oleks seadus väga hea põhjendus, miks suunata Brüsselist tulev ja keskkonna parandamiseks mõeldud raha just reoveepuhastite arendamisse.

Toomas Porro selgitas, et pole üritanud välja arvutada, kui suureks võiksid paisuda veearved, kui ehituseks abi ei tule. «Iseenesest pole seda keeruline arvutada, aga selliste summadega spekuleerimine ei anna midagi,» sõnas ta.

Igal juhul tuleks Veevärgil ehitusraha pangalt laenata ning see siis intressidega 10-15 aasta jooksul tagasi maksta.

Varasematel aastatel ise Viljandi Veevärgi ja linna kohal leviva haisu küsimusega tegelnud Jents ütles end mõistvat, et firma oma rahaga metaanitanki ehitada ei suuda, küll aga on ta arvamusel, et firma võiks kanda kuni 15 protsenti kulust.

Seaduse asemel on vaja raha

Tõenäoliselt oleks reoveepuhasti haisuvabaks muutmisega juba algust tehtud, kui Viljandi oleks keskkonnainvesteeringute keskuselt saanud metaanitangi ehitamiseks abiraha küsida. Paraku leidis riik, et abi võivad sealt saada ainult need reoveepuhastid, kuhu voolab vähemalt 100 000 inimese reovesi.

Kalle Jents nõustus väitega, et Viljandi haisuvabaks muutmiseks poleks vaja seadust, vaid riigi raha ning eurotoetuse küsimise võimalust. «Tõepoolest, siin on seda probleemi teadvustatud, aga seadus on ikkagi laiem. Tegemist on teatava sunnimeetodiga, et asi igal pool tehtud saaks,» selgitas ta.

Kui seadus vastu võetakse, kohustaks see Viljandi Veevärki reoveepuhastist levivat haisu suurel määral vähendama 2023. aasta juuliks. Kui riik ehitusteks raha ei leia, on Jentsi sõnul võimalik ka seda tähtaega edasi lükata.

Toomas Porro selgitusel pole lähiajal Viljandis haisuprobleemile lahendust näha. Pool aastat tagasi räägitud võimalus hakata reomuda Tartusse vedama pole teoks saanud.

«Tartu pole suutnud puhastit veel tööle panna,» põhjendas Porro ja lisas, et muda mujale vedamine oleks mugavusteenus, mis tuleb Veevärgi klientidel kinni maksta.

Vee- ja jäätmeseaduse muutmise eelnõu oli riigikogus esimest korda arutusel teisipäeval. Uus arutelu tuleb tõenäoliselt uuel aastal ning siis selgub, kas see võetakse ka parlamendis vastu.

ILM

6°

Täna on vahelduva pilvisusega udune ilm. Puhub lõunatuul kiirusega 1–5 meetrit sekundis. Sooja on 4–6 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 8.22 ja loojub kell 15.45.

VILJANDIS

Kunstisõbrad õpivad näitust tegema

Täna kell 11 algab Sakala keskuses õpituba «Käsitöönäituse kujundamine». Juhendaja on tekstiilikunstnik-kujundaja Kadi Pajupuu.

Teatriõhtu

Täna kell 19 mängib teatritrupp Ugala suures saalis lavastust «Utoopia rannik III osa. Kaldale uhutud».

Aidas tantsitakse

Täna kell 21 algab pärimusmuusika aidas tantsumaja, mille teema on sotsiaalne tants.

MAAKONNAS

Nuputamisvõistlus

Täna kella 9–15 leiab Mustla rahvamajas aset professor Jaan Depmanile pühendatud XIX nuputamisvõistlus. Võistlusest võtab osa 25 võistkonda 92 õpilasega 13 maakonna koolist. Žüriis on 13 maakonna matemaatikaõpetajat.

President tuleb preemiaga

Täna annavad kunstnike liidu president Vano Allsalu ja asepresident Elin Kard Enn Põldroosile tema kodutalus Tarvastus üle Konrad Mäe aastapreemia.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Kallis jalgpall

Maailma suuremate spordivõistluste teleülekannete hind on aastate jooksul palju tõusnud. Nüüd ollakse jõutud sinnamaale, et Eesti rahvusringhääling (ERR) peab jalgpalli maailmameistrivõistluste vaatajateni toomist liiga kalliks. Sealjuures on ERR-i juhatuse esimees Margus Allikmaa öelnud, et Eestilt ülekande eest küsitav 600 000 eurot – Viljandi rahvusvaheliste hansapäevade eelarve jagu raha – on Euroopa üks madalamaid.

Pole kahtlustki, et see, kes soovib, näeb muruplatsil peetavaid lahinguid ühel või teisel moel ikkagi. Jah, võib-olla tuleb mänge vaadata arvutiekraanilt ja/või võõrkeelsete kommentaaridega, kuid inimest, kes on jalgpallist tõesti huvitatud, see käega lööma kindlasti ei pane. Ning mine tea, ehk ongi suund sinnapoole, et varem või hiljem tuleb igaühel, kes mõnda spordi suurvõistlust telerist vaadata tahab, selle eest maksta.

Nii nagu vutihuviline leiab hea tahtmise korral võimaluse, kuidas näha maailmameistrivõistlusi siis, kui ükski Eesti telekanal neid ei edasta, peaks ERR leidma ülekandeks vajamineva summa.

On siiski selge, et mida kaugemale suudetakse lükata aeg, mil jalgpalli MM-i, olümpiamängude ja teiste selliste suurvõistluste ülekanded rahvusringhäälingu programmist kaovad, seda parem. Teatud võistluste ETV vahendusel vaatajaskonna ette toomine on lihtsalt tugeva märgilise tähendusega.

ERR-i põhjendus, et maksumaksjate raha pole õnnestunud piisavalt saada ja ongi kõik, tundub vabandusena igatahes lahja. Nii nagu vutihuviline leiab hea tahtmise korral võimaluse, kuidas näha maailmameistrivõistlusi siis, kui ükski Eesti telekanal neid ei edasta, peaks ERR leidma ülekandeks vajamineva summa.

Üks võimalus, kuidas puudu olev raha kokku saada, on asutada sihtkapital. Meie koondis MM-il küll ei mängi, aga et kõnealune võistlus on paljudele eestlastele väga tähtis, võiks sel moel kena kopika koguda.

REPLIIK

Koorem münte, kuludokumentideta

KAIE MÖLTER

Sakala
433 0041

Nädala algul levis uudis Šveitsist: kallurikastist parlamendihoone ette kummutatud mündikoorem juhtis tähelepanu ettepanekule maksta igamehepalka kõikidele riigi kodanikele. Võrdne summa nii neile, kes ei tööta, kui ka kõrgepalgalistele. Idee väljapakkujate arvates kaoks siis vaesus. Kes sellise sissetulekuta hakkama saavad, saaksid raha annetada neile, kes enam puudust kannatavad.

Millal igamehepalgast asja võiks saada, ei tea keegi öelda, kuid mõte, et sünniõigus annab inimesele ka äraelamise õiguse, on minu arvates sümpaatne. Tehnoloogia arenedes pole loota, et kõigile kodanikele mõtestatud tootvat või teenindavat tegevust jätkub. Tarbetule kellast kellani toolinühkimisele võiks igamehepalk lõpu teha ning vabanenud kodanikud suudaksid kindlasti midagi uut välja mõelda.

Kuniks looduse kuninga ego ja ahnus veel ilma rahata toime tulla ei luba, oleksid sellised katsetused igal juhul huvitavad. Kuigi kiivas mõte, et keegi elab kellegi kulul, vaevalt veel niipea laseb uudsel ideel tõelisuseks saada.

Kui meid on alla kümne

KATRE SAAR

Kõo valla kultuuritöötaja

KUNAGI KIRJUTAS Kõo külaseltsi juhatuse liige Marju Roosileht vallalehes artikli pealkirjaga «Meid on kümme». Artikkel puudutas mind ja jäi meelde. Juttu oli sellest, et koostegemisest huvitatuid on vähe ning kui kutsutakse mõnele ettevõtmisele, siis on kohal kümme inimest, enamasti ühed ja needsamad. Nagu olekski Kõo vallas kümme inimest.

Mõne selle aasta ettevõtmise põhjal tundub, et enam pole neidki. Ja see mure ei ole ainult meie omavalitsuses, vaid ka naabritel.

Kultuuritöötajate ülesanneteks on enamasti kultuuriürituste korraldamine ning kultuurielu arendamine. Edasises jätavad tööandjad neile üsna vabad käed. Ideaalis püüab kultuuritöötaja leida võimalusi erinevatele inimestele ja huvirühmadele, tehes koostööd seltside ning teiste organiseerijatega.

Tegevuste võimalused ja piirangud tulenevad kindlasti rahvamaja suurusest, linna lähedusest, eelarvest ja inimeste häälestusest. Aga miks on nii, et mõnikord on majas oodatud 50 inimese asemel ainult viis? Kas see tähendab kultuuritöötaja halba tööd?

MÄRTSIKUINE paastumaarjapäev möödus Kõos ilma ühegi osalejata. Eelmisel aastal oli seal kohal üle kahekümne naise ja selle aasta nulliring oli suur ehmatus. Küsisin: kas ma tegin midagi valesti?

Tagasiside põhjal oleks tulijaid olnud päris mitu. Tulemata jäid nad külma ilma, laste koolivaheaja lõpu ja unise hommiku tõttu. Reklaami puudumises ei tohiks tänapäeval küll küsimus olla: infot liigutatakse sotsiaalmeedias, omavalitsuse kodulehel ning kuulutusetahvlitel.

Minu paastumaarjapäev algas siiski päikesetervituse, pannkookide ja maarjapunaga. Inimeste hulgast hoolimata ei saa kultuuritöötaja kvaliteedis järeleandmisi teha!

Õuesündmused, mille oleme viinud inimestele eriti lähedale, kortermajade vahele, ei pruugi samuti osalejarohkust tuua. Siirast rõõmu teevad need, kes ainult kaugemalt ei piidle ja kardinaid kodus ette ei tõmba. Suur heameel on laste üle, kes alati julgevad lähemale tulla ja võiksid seda julgust täiskasvanutelegi jagada.

Et huviliste arvu välja selgitada, olen proovinud eelregistreerimist ja võtnud vastu otsuse, et ainult paari huvilise korral jääb ettevõtmine ära. On väga piinlik, kui esinejaid on rohkem kui kuulajaid, ja tihti on esineja tasu otseses seoses piletituluga. Kui ei julgeta võtta vastutust piletiostu ja lubadusega tulla, võib juhtuda, et kannatavad ka need, kes on seda julgenud teha.

MITMESUGUSEID treeninguid planeerides on sama mure. Kui treener tuleb kaugelt ja huvilisi on alla kümne, ei ole tema käimisel mõtet.

Kriitiline miinimum väikeses kohas on vähemalt kümme inimest. Väiksema osalejate arvu puhul kulub liiga palju kütuseraha ning närvirakke mõtte peale, kas täna treenin kahe inimesega või saan ikka seltskonna kokku. Ettevalmistus ja energiakulu on sama, aga on suur vahe, kas sulle vaatavad vastu kaks rõõmsat silmapaari või on neid tunduvalt rohkem. Ning taas lõpeb mõne treeneri ind ja huvi kohale tulla...

Iganädalane pühendumine tundub huvilistele raske, kuid kohalkäijatena me ju teame, et väsimus, tüdimus ja pahameel trennis kaovad ning koju minna on hea. Ning kui telekast jääb just see seriaali osa nägemata, ei juhtu ka midagi. Maailm pöörleb ikka edasi ning see väike panus ühistegemisse on andnud energiat, mida kuidagi teisiti ei saa.

AASTAID TAGASI oli kultuuritöös tähtsal kohal tantsuõhtute korraldamine. Laval oli ansambel, saalinurgas puhvet ning inimestel soov tantsida ja üheskoos õhtut veeta.

Olenevalt saalist on ka neil õhtutel teatud kriitiline miinimum, sest kes see ikka tantsida tahaks, kui ülejäänud kolm paari sind ainiti jälgivad. Kuid rohkem osalejaid ei ole ja kui tulebki, siis alles lõpus, et enne kojuminekut nina vingu tõmmata, sest pidu saab nii vara läbi. Selline suhtumine tundub uskumatu, aga on nii inimlik ja eestlaslik.

> **Kui omavalitsuse inimesed koos käia ei taha, siis raugeb ka eestvedajate jõud.**

Pilistvere rahvamaja saalis on tantsuõhtul 40 inimest ning tundub, nagu neid ei olekski. Seetõttu on sel aastal jalakeerutusvõimalus ainult 26. oktoobril ja 30. novembril, aga see on ka kõik. Aastavahetusel peab peopaika mujalt otsima – Pilistvere rahvamaja on sel ööl suletud.

OLEN KUULNUD teiste valdade kultuuritöötajatelt nende kohta, kes kurdavad, et midagi ei toimu, aga ise kusagil kohal ka ei käi. Minu kõrvu ei ole kostnud nurinat, et meil midagi ei toimu, aga ma ei üllatuks, kui varsti kostab, sest ettevõtmisi võib vähemaks jätta küll.

Mõnikord on meie minekutel ja minematajätmistel põhjendused, aga kas võime kõik kätt südamel hoides öelda, et need pole lihtsalt vabandused? Loll on ju see, kes vabandust ei leia.

Kui poest jäätist ei osteta, siis mõne aja möödudes seda seal enam ei müüda. Kui omavalitsuse inimesed koos käia ei taha, siis raugeb ka eestvedajate jõud. Mõelgem sellele ning leidkem mõnikord põhjus ja vabandus tulla!

TSITAADID

«See, et kogu selle asja teostus toimetuses kukkus avalikkuse silmis välja, nagu ta kukkus, on piinlik ja kahetsusväärne. Oleks võinud teha teisiti. Aga kindlasti ei ole see mingi Toomas Väljataga surmapatt. Tegijal juhtub ja ma palun vabandust haiget saanud inimeste ees.»

Kultuuriminister Rein Lang Sirbile uue peatoimetaja leidmisest (Postimees, 21. november)

«Kodumaal seaduskuulekast kodanikust võib eemal viibides saada normidega kaunis vabalt ümber käiv inimene. Kui seda võimendab veel karistamatusetunne riikideülese kontrolli puudumise tõttu, võivad tagajärjed olla üsna kurvad.»

Postimehe juhtkiri (Postimees, 21. november)

«Kui välisriikides hinnatud ja universaalsete teadmistega arstid võivad tõepoolest kotid ka lihtsalt trotsist kokku pakkida, siis paljude teiste valdkondade esindajatel jääb vaid loota, et peremeditsiin aastatega arstide jaoks rahuldavasse olukorda putitatakse.»

Ajakirjanik Tiina Kaukvere (Postimees, 21. november)

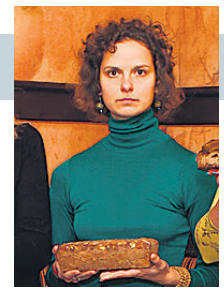
«Üledoosid, liiklusõnnetused, uppumissurmad ja kõik see kõrgehinnaline «käi-perse-ühiskond-marokin!»-suhtumine, kus me endale juba alates varapuberteedist silmust elamuste saamiseks kaela proovime, on justkui meheks saamise juurde kuuluv vene rulett. Põnev, kuid kaotajale jääb idioodi maine.»

Kirjanik Sass Henno (Postimees, 21. november)

«See, et nüüd see tohutu huvi ja skandaal ümber Sirbi on toonud pildile kogu kultuuriajakirjanduse, on kokkuvõttes hea. Kui aeg-ajalt võiks tekkida ahvatlus, et kas see pole äkki üks kokkuhoiukoht Eesti Vabariigi eelarves, siis võib-olla nüüd nii mõnigi poliitik on selle endale kukla taha pannud, et ehk ei pea.»

Sihtasutuse Kultuurileht juhatuse esimees Toomas Väljataga (ERR, 19. november)

PRÄÄNIK

Kõo vallas elav Liisi Volt pääses võistlusel «Leiburi leivategu» seitsme parema leivaküpsetaja hulka.

PIITS

Paljud trikiratturid sõidavad liikluses ilma pidurite, tulede ja helkuriteta, sest need segaksid trikkide tegemist.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

9

Hotellide ja restoranide liit andis sel nädalal üheksa stipendiumi hotelli või toitlustuse eriala paremate õppuritele. Ühe stipendiumi sai Viljandi ühendatud kutsekeskkooli õpilane Jaanika Lembavere.

Teiste variantide kõrval on peetud plaani vallamaja tarvis osta aktsiaseltsi Toom Tekstiil haldushoone. Nõukogude ajal hoiukassa teenistuses olnud ajaloolise maja teisel korrusel paikneb imposantsete kahhelahjudega saal, mis sobiks volikogu istungite korraldamiseks. Tekstiilifirma on avaldanud valmidust oma kontor kolida Männimäele. ELMO RIIG

HALDUSHOONE

Ühendvald otsib Viljandi kesklinnas sobivat maja

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Saarepeedi, Paistu, Viiratsi ja Pärsti valla ühinemise järel tekkinud omavalitsus valmistub ostma Viljandi kesklinnas hoonet, kus võiks mõne kuu pärast avada vallamaja.

Algne idee koondada praegu neljas vallamajas töötavad ametnikud Vabaduse platsi äärde ametite majja, heideti mõne aja aja eest kõrvale, sest vald ei soovi hoonet teiste asutustega jagada. Pärast seda kerkis päevakorrale aktsiaseltsi Toom Tekstiil pakkumine osta ära Kauba ja Pika tänava nurgal seisev ajalooline hoone, kus praegu on firma büroo, aga ka pood.

Vallavanem Ene Saar tunnistas, et ühinenud valdade juhid käisid juba enne valimisi eelnimetatud maja uudistamas ning Toom Tekstiili juhtidega võimalike ostutingimuste üle aru pidamas. Üheskoos leiti, et kõnealune koht oleks vallavalitsusele sobilik, sest asub kodanikele hõlpsasti ligipääsetavas kohas. Majas on hulk ruume, mida saab suurema vaevata kohandada ligi 40 ametniku kabinettideks. Samuti on seal saal, mis sobiks volikogu istungite korraldamiseks, aga ka teisteks nõupidamisteks.

Terve hulk tingimusi

Vallavanem Ene Saar ei eitanud, et tehing Toom Tekstiiliga püsib praegugi kõige tõsisemalt võetavate plaanide hulgas. Samas rõhutas ta, et midagi pole lõplikult otsustatud, ning õhutas teisi südalinna kinnisvara omanikke oma maju kaubaks pakkuma.

«Tahame, et asi oleks igas mõttes aus, ning oleme valmis kõiki oma tingimustele vastavaid ettepanekuid kaaluma,» lausus ta.

Sakala reklaamiküljel ning endise Paistu valla kodulehel avaldatud kuulutus seab pakkujatele terve hulga tingimusi. Esiteks peaks vara asuma Viljandi kesklinnas Kaalu, Turu, Posti, Lossi ja Hariduse tänavaga piirneval alal. Kinnistu suurus võiks jääda 600 ruutmeetri piiresse ning see ei tohiks olla koormatud kolmandate isikute õigustega. Ruumide kasulik põrandapind peaks olema 450–500 ruutmeetrit ning need peaksid olema väljaehitatud sellisel kujul, et nende bürooks muutmine ei nõuaks väga suuri lisakulusid. Eeldatakse ka 50–60-ruutmeetrise saali olemasolu.

Vara eeldatava maksumusena sätestas esmaspäeval koosolekut pidanud vallavolikogu 270 000 eurot. Vallavanema sõnul ollakse taristu arendamise, ruumiplaani kohandamise ja fassaadi korrastamise nimel nõus välja käima umbes 100 000 eurot. Kogu summa tuleb riigilt liitvallale antavast 650 000-eurosest ühinemistoetusest.

Veebruari lõpuks

Pakkumised avatakse Paistu vallamajas esmaspäeval, 25. novembril kell 10.

Seda, millal täpselt võiks vallamaja uksed kodanikele valla teha, ei söandanud Ene Saar ennustada. Küll aga märkis ta, et omavalitsust juhtima hakkav meeskond soovitakse võimalikult kiiresti ühe katuse alla koondada, sest uue haldusüksuse käimatõmbamise eeldus on hea koostöövaim.

«Infotehnoloogiliste lahenduste ja muude sidevõrkude rajamine ning maja kõpitsemine ja sisustamine võtab muidugi oma aja. Aga arvestades praegust ehitusturu seisu, olen kindel, et tööde tegijad õnnestub üsna kiiresti leida. Seega võiks olla reaalne siht veebruari lõpul sisse kolida,» rääkis Ene Saar.

Senikaua saavad kodanikud omavalitsust puudutavatele muredele lahendust otsida vanades vallamajades. Mis nendest hoonetest pärast tühjaksjäämist saab, ei ole esialgu otsustatud.

SELGITUS

ENE SAAR, Viljandi vallavanem

Jõudsime järeldusele, et kaasomand kellegi teisega ei ole meile sobiv variant. Aeg on näidanud, et selliste lahenduste puhul kulub võimalike probleemide ennetamisele ja lahendamisele ülearu aega ja energiat. Samuti peame targemaks maja kohe välja osta, mitte hakata selle eest renti maksma.

Linn kinnitas ekstreemraja projekteerimise tingimused

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Ekstreemspordirajal, mille Viljandi noored Huntaugule loata rajasid, on praegu keelatud sõita. Uuele elule võib raja aidata ainult nõuetekohane ümberehitus, mille tingimused linnavalitsus käesoleval nädalal ka kinnitas.

Huntaugu ekstreemrada ootab helgemat tulevikku. Seni on seal keelatud sõita ja keelu rikkuja saab trahvi. ELMO RIIG

Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni looduskasutuse spetsialist Hille Lapp meenutas, et sügisel Huntaugul käies ei näinud keskkonnaametnikud põhjust olemasolevat rada lammutada, vaid soovitasid selleks koostada korraliku projekti, milles ühtlasi oleks kirjas ka erosiooni vältimise meetmed.

Nii kooskõlastaski Viljandi linnavalitsus keskkonnaametiga rattaraja ehitusprojekti lähteülesanded. «Seda tegi ta põhjusel, et rada oli ehitatud Viljandi maastikukaitsealale, mis on riiklikult kaitstav loodusobjekt,» nentis Lapp.

Linnavalitsuse avalike suhete spetsialisti Jorma Sepa sõnul on värskelt kinnitatud projekteerimistingimustes kirjas, et BMX-i ja *downhill*'i radu projekteerides tuleb lähtuda rahvusvahelise jalgrattaspordi liidu UCI regulatsioonidest. Samuti tuleb projektis märkida raja teavet pakkuva infotahvli asukoht ja lahendada heakorra küsimus.

«Tegemistes tuleb lähtuda Viljandi maastikukaitseala kaitse-eeskirjast,» lisas Sepp.

Looduskaitseseadus ütleb, et Viljandi järve kallast katab 50 meetri ulatuses vöönd, kuhu on keelatud ehitada uusi hooneid ja rajatisi. Kõnealune rada jääb Sepa andmeil nendest piiridest siiski välja.

Samuti on projekteerimistingimustes märgitud, et kuna tegemist on kaitsealaga, tuleb rada projekteerides mõelda erosiooni vältimisele. «Raja läheduses kasvavatele puudele, mis osutuvad sõitjatele ohtlikuks, tuleb teha dendroloogiline uuring ning seejärel taotleda raieluba,» lausus Sepp ning täpsustas, et see on vajalik rohkem kui kaheksa sentimeetrise rinnasdiameetriga puude puhul.

Kolga nime kandva ekstreemspordiraja üks ehitajaid Rainer Rätsep naasis äsja välismaalt ega osanud Sakalale täpsemaid kommentaare anda. Küll aga oli ta kursis linnavalitsuse kinnitatud dokumendiga ning andis teada, et lähipäevil seisab ees kohtumine Viljandi rattaklubi esindajatega, kellega võetakse arutusele projekti koostamise üksikasjad.

Juhuslik mööduja ohjeldas maantee ääres purjutajat

Juhuslik möödasõitja talitses kolmapäeva õhtul mitu minutit purjus meest, kes tuigerdas Viljandist viis kilomeetrit Pärnu poole suure maantee ääres ning tekitas ohtlikke olukordi.

Politsei sai kella 18 ajal kõne, et linnast viie kilomeetri kaugusel tuigerdab purjus mees, kel pole küljes ühtegi helkurit ning kes on möödasõitvatele autojuhtidele seetõttu märkamatu.

Politseisse helistanud mees ei lahkunud jalakäija juurest enne, kui korrakaitsjad kohale jõudsid, ning hoidis ära selle, et too oleks ootamatult mõnele sõidukile ette astunud. Selleks tuli helistajal patrulli saabumiseni purjutajat mõnel korral ka füüsiliselt takistada.

Pärnu maanteele sõitnud politseinikud andsid tee ääres ohtlikult käitunud mehele edaspidi pimedal ajal kandmiseks ja enda elu säästmiseks selga helkurvesti, kinnitasid ta riiete külge helkuri ning et mees oma elu sõiduteel tuigerdades rohkem ohtu ei paneks, toimetasid ta koju puhkama.

Inimesele, kes purjutajat mitu minutit tee ääres ohjeldas, avaldab politsei tunnustust.

Tänavu on Viljandimaal hukkunud üks purjus mees, kes pimedal ajal maantee ääres kõndis ning mööduvale autole ette astus. (Sakala)

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

ELU ÜLLATAB!
Teinekord üllatavad ka hinnad
KUUMAKSE 99 €

Kombineeritud kütusekulu 3,9 – 5,9 l / 100 km, CO_2 emissioon 104 – 137 g / km. Pildil on illustreeriv tähendus.

UUS ŠKODA Rapid Spaceback! Universaal, kupee ja luukpära - kõik ühes!

Tutvu liisingtingimustega www.seb.ee/liising, vajadusel konsulteeri SEB pangakontoris. Autoliisingu krediidikulukuse määr on 2,66 % (seisuga 19.11.2013) aastas järgmistel näidistingimustel : vara hind 11 700 € (sisaldab käibemaksu), aastane intressimäär 1,99 % + 3 kuu Euribor, lepingutasu 199 €, periood 60 kuud, sissemakse 20 %, jääkväärtus 35 %.

Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@skoda.ee

4 AASTAT 120 000 KM ÜLEEUROOPALINE GARANTII

ŠKODA Eesti mobiilirakendus

Saadaval App Store'is

Facebook.com/skodaeesti

www.skoda.ee

SEADUS

Trikiratturid eiravad pahatihti eeskirja

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Teisipäeva õhtuhämaruses Viljandis Vaksali tänaval trikiratta seljas ülekäigurajal autolt löögi saanud noormees pääses imekombel küll kergete vigastustega, kuid poleks tohtinud selle kaherattalisega liiklusesse minnagi.

Enamik trikirattaid ei vasta nõuetele, mis peaks olema tänaval liigeldes. ELMO RIIG

Vähe sellest, et autoga kokku põrganud 17-aastasel ratturil polnud kaitsekiivrit, helkurvesti ega helkurit, ei vastanud ka tema sõiduvahend nõuetele: sel polnud ei helkureid ega tulesid.

Politsei pressiesindaja Ragne Keisk märkis, et enamikul trikiratastel pole peale neid nähtavaks tegeva varustuse ka pidureid. «Selliste rataste liikluses osalemine on keelatud,» toonitas ta.

Niinimetatud pimedaid rattaid liigub tänavail sellegipoolest ning suurem osa trikiratturitest eirab liiklusseadust.

Hawaii Expressi Viljandi esinduses mehaanikuna töötav Oliver Kravets on varem seda ala harrastanud ning tunnistas, et ei kasutanud siis ettenähtud turvavarustust, sest helkurid oleksid esimese suurema õhulennuga purunenud.

Politsei hoiatas

Oliver Kravetsi sõnul on helkurid ja pidurid küll iga poes müüdava trikiratta standardvarustuses, aga trikitajad kruvivad need maha. Seega on tuled haruldased ka internetiportaalides järelmüügis olevatel ratastel. Kravets pole veel näinud, et kellegi trikirattal oleks kell.

Mehaaniku sõnul on see pimeda aja tõttu just Eestis probleem, sest mujal maailmas eriti ei nõutagi, et hüpete ja saltode jaoks mõeldud rattad peaksid särama nagu jõulupuud. Kravets on näinud ka seda, et osa poisse lükkab oma ratast parki minnes käekõrval.

Tänavakultuurifestivali «Bash» kaaskorraldaja Alo Aasmäe tõdes, et üldiselt ratturid ikka sõidavad parki, sest rastega bussi peale ei lasta ja pikka maad ratta kõrval jalutada pole just eriti ahvatlev.

«Üldjuhul politsei ei võta kinni, aga enam-vähem kõik sõitjad on vähemalt korra vahele jäänud,» tunnistas Aasmäe, kes ka ise paar aastat tagasi hoiatusega pääses. Sellest pole aga kasu olnud, sest ei tema ega teised trikiratturid kasuta endiselt turvavarustust. «Helkurid läheksid nii ehk naa kohe katki,» põhjendas ta.

Seega ei hakka profimad sõitjad, kes tellivad jupid välismaalt ja ratta ise kokku panevad, helkureid külge sättimagi.

Ühe võimaliku lahendusena näeb trikirattur talvisel ajal sisepargi rattaruumi, mida praegu Viljandi avatud noortekeskusesse ehitatakse.

Õnnesärk päästis

Noorsootöötaja Katrin Kanguse sõnul jätab juba nii mõnigi rattur oma sõiduki siseparki hoiule.

Suuremad poisid sõidavad Kanguse jutu järgi tihtipeale kohale hoopis autoga, tõstavad lahti võetud ratta pagasiruumist välja ja panevad kokku. Kuna ta elab Männimäel, siis näeb trikirattureid ka tänaval sõitmas.

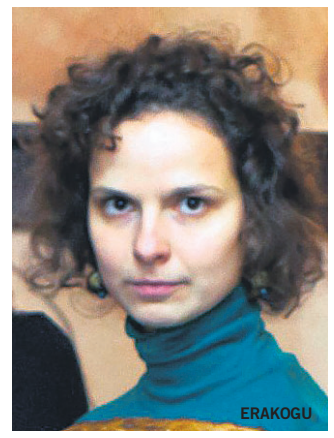
Viljandi politseijaoskonna patrullteenistuse vanem Silver Simuste tõdes pärast teisipäevast juhtumit, et kõiki enda ja ratta turvavarustuse nõudeid eiranud noormeest võib pidada õnnesärgis sündinuks – sellise õnnetuse tagajärjed võinuks olla palju kurvemad.

Mõni päev tagasi Tartus rattaga raudteed ületanud noormehele jäigi see elu viimaseks sõiduks. Surmaga lõppenud liiklusõnnetuses ei kasutanud rattur samuti turvavarustust – ei endal ega rattal.

Kõolane küpsetas võistlustel Eesti ühe parema leiva

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Kõo vallas Koksvere külas elav Liisi Volt pääses seitsme parema leivaküpsetaja seas «Leiburi leivateo» finaali, mis peeti üleeile Tallinnas.

ERAKOGU

Liisi Volt ütleb, et talle meeldib leiba küpsetades katsetada.

Leiburi korraldatud võistluse reeglite järgi anti välja ainult esikoht ning selle pälvis Jõhvi haridustöötaja Eha Karus oma hommikusöögileivaga. Võiduleiva võtab Leibur järgmise aasta algul tootmisesse.

Liisi Voldi küpsetatud suhkruvaba rukkileiva kohta ütles žürii liige, ajakirja Oma Maitse peatoimetaja Monika Kelle, et tema polnud magusaineta leiba varem proovinud ja seepärast kahtles ta selle maitseomadustes.

«Kuid tulemus oli väga hea: leival oli kena välimus ning kõrvitsaseemned praksusid kenasti hamba all. Minu käest sai see päris kõrged punktid,» lausus Kelle. «Liisil tasuks kindlasti mõelda oma leivaärile, sest tervislike leibade nišš on välja arendamata. Inimesi, kes toitumis- või tervisehäirete tõttu ei saa süüa leibu, millel on märkimisväärne suhkrusisaldus, on omajagu.»

Samuti žüriisse kuulunud Leiburi tootearendusjuht Tiina Rühka lausus, et Liisi Volt oli leivasse lisanud väga palju seemneid ning nende maitse paraku domineeris.

Eelistab isepärast

Liisi Volt ütles, et tema leib tuli välja just selline, nagu oli mõeldud. Teiste küpsetatud leibu pidid võistlejad ka ise hindama. Volt ütles, et võiduleib tema meele järele polnud, kuid mõni päts mekkis hästi.

«Mulle näiteks meeldis kadakamarjadega leib. Selle oli küpsetanud sama naine, kelle teine leib pälvis esikoha. Samuti kiitsin teise võistleja leiba, kus oli palju köömneid, koriandrit ning veel midagi. Mul on spetsiifiline maitse,» rääkis ta.

Volt ütles, et talle meeldib leiba küpsetada tunde järgi ning katsetada eri võimalusi. Kokaametit pole ta pidanud – praegu on hoopiski tööta –, kuid süüa teha meeldib talle väga, eriti taimetoite.

Volt hakkas leiba küpsetama viis aastat tagasi ning uuris toona, kuidas teha juuretis ning järgis ka retsepti. Edasi ta teiste retseptidest loobus ning hakkas ise katsetama.

Volt lisas, et mõtleb žürii liikme soovitusele panna käima oma isiklik leivaäri.

Tasavägine võistlus

Septembris välja kuulutatud Leiburi võistlusele laekus kogu Eestist enam kui 60 rukkileiva retsepti, millest professionaalne žürii valis välja kaheksa paremat. Lõppvõistlusel kohtusid koduleivaküpsetajad Tallinnast, Tartust, Viljandimaalt, Jõhvist, Läänemaalt ja Harjumaalt.

Lõppvõistluse žüriisse kuulusid peale kõigi finalistide ning Tiina Rühka ja Monika Kelle Leiburi tootearendaja Heldi Käär ja eelmise aasta võitja Triin Kuus.

«Selle aasta maitsed olid ühtlasemad, ekstreemsusi ei olnud,» hindas Rühka. «Huvitava trendina võib esile tuua väiksema soola kasutamise ning selle tulemusena tekkinud veidi magusama maitse. Kuigi võistlus oli seekord väga tasavägine ning otsus keeruline, osutus võiduleiva trumbiks see, et retsepti komponendid, maitse ja kääritusprotsess olid tasakaalus.»

Ratas tuleb võtta käekõrvale

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Viljandi politseijaoskonna patrullpolitseinik Piret Vaher (pildil), kui palju politseinikud ratturite sõiduriistu üldse kontrollivad?

Üsna tihti on tehtud sihtsuunitlusega tööd, et selgitada jalgratturitele liiklusseadusest tulenevaid nõudeid.

Politsei üheks prioriteediks on kergliiklejad ja nende ohutu liiklemine. Siia alla käivad ka noorukid ja nende sõiduvahendite kontrollimine.

Mida politseinik teeb, kui ta kohtab tulede ja kellata ratturit, kes on ohtlik liikleja?

On tulnud ette ka selliseid juhtumeid, kus jalgrattur peab oma teekonda pärast politseinikega kohtumist jätkama jalgsi. Karistamiseks teeb iga politseinik individuaalsed järeldused ja otsustab sündmuskohal, kas karistada või mitte.

Enamik jalgrattureid, kes tänavatel liiguvad, on oma jalgrattale nõutud valgustusseadmed siiski paigaldanud.

Kes Viljandis selle teemaga põhiliselt tegeleb?

Jalgratturitele on tähelepanu pööranud enamik liiklus- ja tavapatrulle, samuti on kohalikud konstaablid patrullinud, et teavitada liiklejaid õigusaktidest ja nende järgimisest. Viimati tehti selle suunitlusega tööd 19. novembril, mil politsei teravdatud tähelepanu all oli helkurite ja jalgrattatulede kasutamine.

Kas trikirattaga on üldse võimalik tänaval seaduslikult liigelda?

Kui trikiratas vastab liiklusseaduses esitatud nõuetele: jalgrattal peab olema töökorras pidur ja signaalkell, ees valge ja taga punane ning vähemalt ühe ratta mõlemal küljel kollane või valge helkur, jalgrattal peab põlema pimedal ajal või halva nähtavuse korral sõites ees valge ja taga punane tuli. Siis on jalgratta tehnilised nõuded täidetud ja see liikluses lubatud.

Kuidas peaksid rattaomanikud jõudma *skate*-parki või sinna, kus nad oma trikke teha tahavad ja tohivad?

Skate-parki minekuks tuleb trikiratast lükata käekõrval, kui ratta tehniline seisund ei vasta liiklusseaduses sätestatud nõuetele.

Kaks hõbemedalit jõuab Viljandimaale

Täna Tallinnas Estonia kontserdisaalis peetaval politsei- ja piirivalveameti aastapäevapeol tunnustatakse politsei teeneteristi hõbemedaliga kaht Viljandimaa ametnikku.

Autasu saavad Sakala konstaablijaoskonna piirkonnavanem Margus Talimaa ning kodakondsus- ja migratsioonibüroo Viljandi teeninduse vanem Merike Lees.

Lõuna prefektuuri iseloomustuse kohaselt on Margus Talimaa oma tööülesandeid alati täitnud laiema haardega, kui ametiülesanded ette näevad. Ta osaleb sündmuste lahendamises ja käib patrullimas. Talimaa on aastate jooksul suurt tähelepanu pööranud alaealiste õigusrikkumistele ning mullu osales ta 45 narkoväärteo menetlemises.

Merike Leesi iseloomustab täpsus ja põhjalikkus õigusaktide täitmisel. Lees sai oma ülemuste hinnangul suurepäraselt hakkama töö organiseerimisega dokumentide taotlemise kõrgperioodil. (Sakala)

MARKO SAARM

Kirurgia on alati olnud populaarne ala, mida õpilased Viljandi haiglas töövarjupäeval uurimas käivad. Nii sooritas doktor Jaan Kõiv eile haigla kõrgeimal korrusel lõikuse kaheksa töövarju silme all. Pärast tutvustas ta neile suurt hulka paberitööd, mida arst peab tegema.

TÖÖVARJUPÄEV

Õpilased otsisid ametit operatsioonilaualt

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Eile käisid kooliõpilased juba üheksandat aastat töövarjuks. Traditsiooniliselt oli palju töövarje Viljandi haiglas, iseäranis kirurgiakliinikus. Oli aga ka neid noori, kes seirasid lennukipilooti ja mükoloogi.

«Põhimõtteliselt saab haiglas igale poole varjuks tulla, kõik on töötajatega läbirääkimise küsimus,» lausus Viljandi haigla kommunikatsioonijuht Krista Valdvee.

Eile oli haiglas endale meelepärase ametiga tutvumas julgelt üle 20 õpilase. Peale oma maakonna noorte uudistasid kirugi tegemisi veel kaks Tõrva gümnasisti.

Palju paberitööd

Kõige rohkem töövarje oligi haigla kirurgiaosakonnas: arstidel kuus, anestesioloogidel kaks ja õdedel üks. Lõunaks olid töövarjud näinud juba kahte operatsiooni ning kaheksa sinistes rõivastes, mütsides ja kilesussides õpilast olid kogunenud doktor Jaan Kõivu selja taha vaatama, mis toimub pärast operatsiooni.

See oli paberitöö. «Opi algus kell 10.50, lõpp kell 11.20 – pool tundi niisiis,» luges Kõiv töövarjudele ette, mida arvutisse kirjutas. «Siin edasi tuleb operatsiooni kirjeldada. Ega midagi teha ole, meditsiinis on ikka omad terminid ja kui keegi millestki aru ei saa, siis küsige, ma tõlgin arusaadavaks,» lisas ta ja asus klaviatuuri tugevate sõrmelöökidega toksima.

«See keel oli tõesti keeruline,» lausus Viljandi gümnaasiumis õppiv töövari Liisa Puu ning lisas, et tema ja Marie Johanna Univer on esimese aasta loodusklassi õpilased ning ladina keelt nad veel õppinud pole.

Mõlemad tüdrukud rääkisid, et operatsioonilaual ei olnud midagi väga teistmoodi, kui nad ette olid kujutanud.

«Pigem see, mis pärast sai, oli teistmoodi,» lausus Puu. «Kõik andmed vaadatakse kohe üle ning kirurgil on päris palju paberitööd ja analüüside kirjapanemist.»

Nähtu aga tüdrukuid ei heidutanud ja nad said kinnitust oma meditsiinihuvile. «Saime teada, kuidas operatsioon üldse välja näeb ja mis ettevalmistused tuleb teha,» lausus Univer.

Neile oli näidatud ka kaameraga lõikust. «Siis ei võeta kõike kohe lahti, vaid kaamera näitab seest,» kirjeldas ta.

Nina pisteti ameti juude

Viljandi haigla kirurgiakliiniku ülemarst Andres Tiit ütles, et töövarjudele tehti näidispäev. Algul tutvustati haiglat ja selgitati, kus ja mida tehakse, ning soovitati meditsiini õppida. Siis siirdusid kirurgia töövarjud ülemisele korrusele operatsioonituppa.

«Õnneks keegi ära ei minestanud,» tähendas Tiit ja lisas, et õpilased said nina ikka päris operatsioonilaua lähedale pista.

Kirurgia polnud siiski ainus, mille vastu haiglas huvi tunti. Viljandi gümnaasiumist läks karjäärikoordinaator Raili Toikka-Tamme sõnul haiglasse 14 õpilast: neli kirurgi juurde, kolm laborisse, kaks erakorralisse meditsiini ja röntgenisse ning õdesid varjutas kolm õpilast.

470 gümnasistist registreeris end kooli karjäärikoordinaatori juures 64 õpilast, kes eile kuskil töövarjuks käisid. Mõni üksik läheb veel järgmisel nädalal, sest kokkulepe saadi selleks ajaks.

Toikka-Tamm tõi välja, et varjutati ka lennukipilooti, politseinikke, mükoloogi ja loomaarsti ja firmajuhti, uuriti, mida teevad päästeteenistus ja loomade varjupaik, ning vaadati tööd Tallinnas Draamateatris ja Põhja-Eesti regionaalhaiglas.

Viljandis käis gümnasiste ka linnavalitsuses, kuid sealse avalike suhete juhi Jorma Sepa sõnul polnud huvi väga suur. «Pakkusime üheksat töövarju kohta, kuid tuli vaid neli õpilast,» lausus ta. Lisaks linnapeale uurisid õpilased haridusameti juhataja, kultuuri- ja noorsootöö spetsialisti ja haljastusspetsialisti tööd.

Kuressaare linnateater toob uue lavastuse

23. novembril kell 19 Kõpu koolis ja 24. novembril kell 17 pärimusmuusika aidas mängib Kuressaare linnateater ameerika dramaturgi A. R. Gurney 1988. aastal Pulizeri draamapreemiale kandideerinud näidendit «Armastuse kirjad».

Gurney näidendeid on varem Eestis mängitud mitmel korral. Viljandi publik mäletab 1990. aastatel Ugala väikeses saalis etendunud Peeter Tammearu lavastust «Söögituba», mida mängiti läbi mitme hooaja. Rakvere teatris lavastas 2007. aastal selle näidendi Marko Matvere.

Näidendi «Armastuse kirjad» keskmes on kaks tegelast, Melissa Gardner ja Andrew Makepeace Ladd III. Kasutades romaanile omast epistolaarset vormi, loevad nad etenduse vältel oma kirju, märkmeid ja kaarte, harutades lahti oma lootusi ja ambitsioone, unistusi ja pettumusi, võite ja kaotusi ühiselt elatud viiekümne aasta jooksul, kuigi elu on neid kandnud juba ammu eri radadele.

Näidendit on esitanud paljud nimekad näitlejad. Juba 1989. aastal jõudis see Off-Broadwayle, kus seda esitati 64 korda ning igal nädalal koosseis muutus. Sama aasta sügisel mängiti näidendit ka Broadwayl, kus esitajate seas oli palju teatri- ja filmimaailma kuulsusi, näiteks Lynn Redgrave, Timothy Hutton, Cliff Robertson ja Elizabeth Montgomery.

Kuressaare linnateatri «Armastuse kirjad» on lavastanud Peeter Tammearu. Mängivad Piret Rauk ja Peeter Tammearu. (Sakala)

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee.
Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

TEATER

Ugala suures saalis etendub täna kell 19 «Utoopia rannik III osa. Kaldale uhutud». Vaksali 7, Viljandi. Tel 433 0777.

KINO

Männimäe salongkinos linastub täna kell 18 Eesti film «Kertu» ja kell 20 «Mandariinid». Lisainfo veebist www.mannimaja.ee, Riia maantee 52d, Viljandi.

Sakala keskuses linastub 27. novembril kell 11 ja kell 19 Eesti film «Mandariinid». Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

Sakala keskuses leiab täna kell 11 aset kursus teemal «Käsitöönäituse kujundamine». Juhendaja on tuntud tekstiilikunstnik-kujundaja Kadi Pajupuu. Info ja registreerimine telefonil 529 0617 või e-posti aadressil rahvakunst@hot.ee. Klubi Ajaratas õhtu toimub kell 18.30 ansambliga Treffunks. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses on 23. novembril kell 11 mulke oma ülikuul. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kaarli rahvamajas on 23. novembril kell 18 Õisu sovhoosi ja sovhoostehnikumi vanade aegade mälestuseks lõikuspidu. Õhtut sisustab Boris Lehtlaan.

Karksi valla kultuurikeskuses on 24. novembril kell 15 üritus «Kadrid lähevad küladesse külla». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Viljandi linnaraamatukogu kolmandal korrusel tutvustab end 25. novembril kella 14–17 Viljandimaa naisliit. Kavas on ülevaade liidu tegemistest ja viktoriin. Vaadata saab tänapäevase kunsti-, käsitöö- ja raamatunäitust. Võimalus kuulata loengut jõulukommetest, osaleda õpitubades ja nautida tantsijate etteasteid. Päev toimub külastusmängu «Viljandimaa ühendused kutsuvad külla» raames. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuses on 26. novembril kell 13 kodanikupäev. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Sakala keskuses leiab 13. ja 14. detsembril aset 18. käsitöömess. Kauplema oodatakse käsitöömeistreid ja talutoiduvalmistajaid üle Eesti. Info telefonil 529 0617 või e-posti aadressil rahvakunst@hot.ee. Tallinna tänav 5, Viljandi.

NÄITUSED

Viljandi raamatukogu trepihallis on avatud näitus «Viljandlased Jaan Rieti fotodel», **linnagaleriis** 30. novembrini Viljandi õpilaste korraldatud eesti tänapäevase kunsti näitus «Rohukõrrest maailma lõpuni», **lasteosakonnas** on Viljandi Kaare kooli õpilaste näitus «Kaluriküla õpilaste silmade läbi». Makettide valmistamist juhendas õpetaja Harri Künnapuu. 7. detsembrini on **lasteosakonnas** näitus saksa lastekirjandusest «Tule tutvu Väikese Nõia, Lotte, Salaagent Mörrise, Ärbi, Ottokari, Krabati ja teiste vahvate tegelastega». **Lugemissaalis** aasta lõpuni «Kaks karismaatilist viljandlast: Siim Mandre 100 ja Anton Suurkask 140» Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis saab novembri lõpuni vaadata Viljandi maakonna kunstnike loomingu sügisnäitust. Teise korruse fuajees ootab huvilisi Remo Savisaare loodusfotode näitus, mis jääb avatuks novembri lõpuni. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 1. detsembrini Seaküla Simsoni skulptuurinäitus «Paugutaja Seakülast». 12. detsembrini on avatud Resa Tiitsmaa näitus «Mõttemängud nukkudega». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Sakala keskuse jalutussaalis on Teet Lindma juubelinäitus «Tagasivaade», mis jääb avatuks 12. detsembrini. **Sammassaalis** on avatud Viljandi kultuurimaja ajalugu tutvustav näitus, mida saab vaadata 12. detsembrini kokkuleppel administraatoriga. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemajas on 30. novembrini Vilja Prometi meremaalide näitus «Merele truu». Ilmatari tänav 3-a. Tel 551 5932.

Abja kultuurimaja esimese korruse fuajees avatud 10. detsembrini Viljandi puuetega inimeste kunstiringi näitus «Rõõm värvidest», Pärnu maantee 28, Abja-Paluoja.

Viljandi muuseumis on näitus kirikusümbolitest «Igaviku märgid – sümbolitesse talletatud tarkus». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Viljandi maavalitsuse teise korruse fuajees Peeter Kümmeli fotonäitus «Inimesed ajahetkes». Vabaduse plats 2, Viljandi. Tel 433 0400.

Uku keskuse teisel korrusel saab vaadata fotonäitust «Vana foto jälgedes», kus ammustel aegadel tehtud fotode kõrval on Enn Loidi uued pildid, millel on kujutatud sama paik tänapäeval. Tallinna tänav 41, Viljandi.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Cecilia, Säsil, Silja, Silje ja Sille.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. **Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee**. Kuulutuse tellimine internetis **http://kuulutus.ajaleht.ee**

COLONNA KINNISVARA

ÜÜRILE ANDA ERINEVA SUURUSEGA ÄRI- JA KAUBANDUSPINNAD

Viljandis,
Võrus,
Tartus,
Kohtla-Järvel,
Tallinnas,
Pärnus.

Tel: + 372 5107969

www.colonna.ee

Tartu mnt 14, Tallinn Tel: +372 646 1004

Kui Sulle läheb korda, mis toimub Sinu kodukandis, siis loe

SAKALAT

Registreeri ennast digilehe kasutajaks ja igal esmaspäeval kuni novembri lõpuni loosime kõigi viimasel kuul digilehte lugenute vahel välja

5 SAKALA KVALITEETSET POEKOTTI

Võitjatega võetakse e-posti teel ühendust!

www.sakala.ajaleht.ee

Kuulutusi ja leinateateid saab tellida 24h internetis www.sakala.ajaleht.ee

HEA METSAOMANIK!

OSTAME
KUUSEPALKE
PÄRNU SADAMAS ja
KUNDA SADAMAS.
Diameeter alates 12 cm.

Lauri Uibopuu,
tel 503 2050
lauri@artiston.ee
ARTISTON

AIDA kohvik

VILJANDI PÄRIMUSMUUSIKA AIT

Kohvik avatud:
E - L 11.00 - 21.00, P 11.00 - 19.00

À la carte menüü, lõunapakkumised, maitsvad koogid ja kuumad joogid, ettetellimisel **veinikoolitused**.

LOSSIMÄGEDES, Tasuja pst. 6, www.folk.ee

KINNISVARA

Ostan 1–3-toal korteri. Tel 5456 6529.

SÕIDUKID

Ostame sõidu- ja maastikuautosid. Tel 5555 8120.

TEENUSED

Ehitustööd. Tel 5619 7858.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, h 1,09 €/min.

Lõõgastav massaaž. Tel 516 2442.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Paigaldame ääre- ja tänavakive. Tel 5858 6225.

Raamatupidamisteenused, äriplaanid. Tel 5559 8641.

Saksa takso 1316.

Rehvitööd ja soodsad talverehvid. Mulgimoto, Pärnu mnt 2, tel 5830 8830.

Talverehvide müük ja paigaldus. Soodushinnad -20%. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54b, tel 433 7789, carfix@carfix.ee.

Valmistan tellimisel sepiseid, vaata www.web.zone.ee/sepised. Tel 5810 0284.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

TÖÖ

OÜ Airok pakub tööd laotöötajale-tõstukijuhile. Nõudmised kandidaadile: tõstukijuhiluba, hea füüsiline vorm, õppimisvõime, pingetaluvus, valmisolek vahetustega tööks. Palgasoov ja CV saata allar.teppart@airok.eu.

Securitas Eesti AS pakub tööd turvatöötajale kaubandusobjektil. Registreerimine vestlusele tel 503 4787.

Otsin plaatimis- või müüritööd. Tel 5616 6702.

Vajame halumasina operaatorit. Tel 5679 7034.

METSAMATERJAL

Metsa ülestöötamine ja vedu. Metsamaterjali ost. Tel 502 8557, 557 0483.

MÜÜK

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Kuivad kütteklotsid ja pliidipuud. Vedu tasuta. Tel 5391 4443.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa turbabriketti kojutoomisega. Tel 506 6684.

Pakitud kütteklotsid ja kaminapuud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Pliidipuud ja klotsid võrgus. Tel 502 3686.

Raassilla rehvitöökojas kõik kasutatud sõiduautorehvid 15–17,50 €/tk. Suur valik kaubiku- ja protekteeritud rehve. Tel 5348 0984, 5682 2632.

Saunavooder 7,50 €/m². www.pakkpuit.ee

Soodsalt puit- ja turbabrikett, kuivad kütteklotsid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Toores lepp 24 €/rm, kuiv lepp (2a kuivanud) 34 €/rm. Tel 5650 0514.

Toores lepp 24 €/rm. Tel 5692 6567.

OST

Ostan vanu katalüsaatoreid. Tel 504 4777, www.remetal.ee.

Lahkus kallis

MAIMU JASKA

9. X 1927 – 20. XI 2013

Mälestab tütar.

Lahkunu tuhastatakse.

Avaldame kaastunnet Astale abikaasa

LEMBIT EIRANDI

kaotuse puhul.

Viljandi Sclerosis Multiplexi Ühingu liikmed

Mälestame kallist tädipoega

MATI JUHANSOOD

ning avaldame kaastunnet lahkunu omastele.

Salme ja Ants peredega

Mälestame kallist

LY LAURI

(sünd Martin)

Klassikaaslased ja klassijuhataja 1963. a lõpetanud XI-c klassist

Südamlik kaastunne Asta Eirandile abikaasa

LEMBIT EIRANDI

surma puhul.

Iivi ja Jaan Viljandi II lasteaiast

Mälestame kallist õepoega

HEINO JÜRIST

Südamlik kaastunne sugulastele ja lähedastele.

Tädi Niina lastega

Mälestame kallist sõpra

LY LAURI

Avaldame sügavat kaastunnet lastele.

Mare ja Suule

Mälestame head sõpra

HELGA MAASINGUT

Avaldame kaastunnet laste peredele.

Heljo ja Evi

Päike paitagu su kalmu, kuu ja tähed säragu.

ASTA MOKS

22. XI 1930 – 12. IX 2013

Mälestavad endised kolleegid Viljasalve päevilt.

Muld mälestust matta ei saa.

Kallist

PEEP SÄRKI

mälestavad 10. surma-aastapäeval omaksed.

Sakala. Terve Viljandimaa loeb!

Sul on kodus midagi, mida sa enam ei kasuta - aga ära visata ka ei raatsi ...

ÄRA MURETSE!

Ajalehtedes Sakala, Järva Teataja, Virumaa Teataja, Pärnu Postimees ja Valgamaalane ilmub

IGAL LAUPÄEVAL RUBRIIK «KASUTATUD ASJAD»,

kus kasutatud asjade müügikuulutuse tähemärgi hind on vaid **1 sent ja pildi lisamine TASUTA!**

Kuulutusi võetakse vastu E–R 9–17 Sakala toimetuses Tartu tänav 8 I korrusel või e-posti aadressil kuulutused.sakala@ajaleht.ee. Info telefonil 433 0062.

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

86:88

Korvpallimeeskond AP Mets pidi laupäeval Eesti meistrivõistluste teise liiga mängus vastu võtma oma hooaja esimese kaotuse, jäädes 86:88 alla Tartu Terminaalide võistkonnale. Täna õhtul peavad viljandlased Tartus alagrupi viimase kohtumise Maaülikooli esindusega.

Tiitlikaitsja võttis võõrustajatelt mänguisu

Kolmapäeval olid Viljandi spordihoones Eesti käsipalli karikavõistlustel vastamisi kohalik esindus ja tiitlikaitsja Põlva Serviti. Kehvalt mänginud võõrustajad lähevad korduskohtumisele 22-väravalise kaotusseisuga.

Põlva Serviti võitis kolmapäeval kohtumise avapoolaja 21:10 ning kasvatas mängu lõpuks eduseisu meelekindlalt 42:20 peale.

Põlvalaste peatreener Kalmer Musting avaldas koduväljakul tavaliselt kõva võitlusvaimu näitava Viljandi HC kehva partii üle imestust. «Vastane oli seekord eriti hambutu. Kui tavaliselt tegutseb Viljandi kodus hingestatult, siis seekord mingil põhjusel mitte,» lausus ta.

Viljandlaste juhendaja Marko Koks oli kolleegiga päri. «Meie probleemid algavad mänguks häälestumisest ning selles osas peab iga mees peeglisse vaatama,» lausus Koks. Tema sõnul karistas tugev vastane Viljandi HC sagedased pallikaotused kiirrünnakutest visatud väravatega, mis omakorda halvasid viljandlaste kaitsetegevuse.

Täna õhtul peavad meeskonnad Põlvas kordusmängu. Ehkki Viljandi HC edasipääsemise võimalused on jäänud vaid teoreetiliseks, loodab meeskond Mesikäpa hallis paremini esineda. «Meile on iga kohtumine tähtis. Et mängijad on argipäeviti mööda Eestit laiali, kulub kohtumine kas või tugeva treeninguna meile marjaks ära,» lausus Marko Koks. (Sakala)

Viljandi jalgpalliklubi Tulevik peab homme kodulinnas hooaja viimase kohtumise. Meistrivõistluste ülemineku mängu korduskohtumisel on tema vastane Sillamäe Kalevi teine koosseis. JANICA SEPP

Rainer Valo saavutas Haapsalus kaks pronksi

Rainer Valo

Viljandi spordikooli lauatennise õpilane Rainer Valo sai laupäeval Haapsalus noorte rahvusvahelisel turniiril kolmanda koha. Päev hiljem sealsamas mängitud Eesti laste *grand prix*' etapil oli ta P-15 klassis samuti kolmas.

Kahest noortele peetud võistlusest kaalukam oli laupäevane «Estonian Junior and Cadet Open». Rahvusvahelisel mõõduvõtul osalenud said punkte maailma reitingu tabelisse ning see oli kohale meelitanud võistlejaid Lätist, Leedust, Eestist, Venemaalt ja Soomest.

Viljandi Sakala klubi liikmetest oli edukaim Rainer Valo, kes oli kadettide turniiril soomlaste Veikka Flemmingu ja Alex Naumi järel kolmas. Valo alistas turniiri kolmandat kohta otsustavas matšis 3:0 Tato Pitkäneni Soomest.

Pühapäeval mängiti sealsamas Eesti lauatennise liidu laste *grand prix* osavõistlus, millel tegi eri gruppides kaasa koguni 157 mängijat.

Sealgi oli Rainer Valo Viljandimaa edukaimana kolmas. P-15 klassi kuuluv Võhmast pärit noormees pääses otse teise ringi, kus ta loosi tahtel läks vastamisi oma venna Raiko Valoga ning võitis teda 3:0. Edasi alistas Rainer Valo 3:0 soomlase Miro Sitzi. Järgmises vastasseisus pidi ta sama seisuga tunnistama teise Soome esindaja Veikka Flemmingu paremust. Viljandimaa noormees kaotas ka neljanda vooru, jäädes 1:2 alla Oleg Migunovile Maardust. Päeva viimases kohtumises suutis Rainer Valo endale 2:1 võiduga narvalase Aleksandr Polištšuki üle tagada kolmanda koha. (Sakala)

TULEKUL

SÕUDMINE. Homme kell 11 algavad Viljandi spordihoones Eesti sisesõudmise sarja esimese etapi sõidud. Võistluse põhidistants on 6000 meetrit.

LAUATENNIS. Pühapäeval kell 11 on Võhma kooli spordihoones Võhma karikasarja esimene etapp.

KÄSIPALL. Pühapäeval kell 13 on Viljandi spordihoones Eesti käsipalli meistrivõistluste mängus Viljandi Spordikooli vastane Tallinna Oskar.

TÄPSUSTUS

Eilses Sakalas ilmunud artiklist «Noored panid Põltsamaal edukale sarjale punkti» on autor sarja «Nublust Nabiks» hooaja 12 parema sekka jõudnud viljandlaste loetelus nimetamata jätnud neljanda kohaga lõpetanud Kenert Tamme. Artikli autor Valdeko Kalma palub vabandust.

JALGPALL

Tulevik võitis sõja esimese lahinguga

ALVAR LOOG,
jalgpallihuviline

Läinud pühapäeval alistas Viljandi Tulevik esiliiga esimeses üleminekumängus võõrsil tulemusega 4:1 Sillamäe Kalevi duubli ning tagas enne homme kodus peetavat korduskohtumist sisuliselt oma püsimajäämise.

Oli teada, et tänavu esiliiga-b kolmandana lõpetanud Sillamäe Kalevi duubel peab üleminekumängudes reeglite kohaselt ajama läbi täiendusteta meistriliigas pronksi võitnud põhimeeskonnast, ning seepärast võis oodata Tuleviku selget mängulist üleolekut.

Täpselt nii ka läks: Viljandi esindus surus Sillamäe peamiselt noortest koosneva meeskonna kohe avaminutitest alates sügavale kaevikutesse, kust too suutis välja tulla alles pärast seda, kui talle neli vastuseta väravat oli löödud.

Hoolimata faktist, et Sillamäe mängis viiemehelise kaitseliiniga, tekitas Tuleviku meeskond isegi ilma õiget tempot mängu toomata tema värava all regulaarselt ohtlikke olukordi.

Esimest korda muutus tablool skoor 19. minutil, kui äärekaitsja Maario Laansoo küljejoone lähedalt audi sisseviske järel tsenderdusena trahvikasti saadetud pall maapõrke järel kõigile üllatuseks tagumise posti juurest väravasse lendas.

Tuleviku jaoks kohtumise pingelisim hetk leidis aset umbes esimese pooltunni möödumisel, kui üks meeskonna kogenumaid mängumehi Rasmus Luhakooder hetkeks oma mõistuse teenetest loobus ning mänguvälises olukorras ühe vastase pikali tõukas. Sellele teole reeglite kohaselt järgnema pidanud punane kaart jäi kohtunikul siiski andmata, sest ilmselt ta kõnealust olukorda ei näinud. Kardetavasti oleks tund aega vähemuses mängimist mõjunud laastavalt nii selle kohtumise skoorile kui Tuleviku väljavaadetele jätkata esiliigas ka tuleval hooajal.

39. minutil duubeldas Tuleviku eduseisu üksi püstsööduga Sillamäe kaitseliini selja taha vabaks mängitud Rainer Peips, kes palli trahvikasti joonelt vastu rutanud väravavahist külmavereliselt mööda ja postide vahele lõi. Tuleviku mängulisele paremusele andsid lõpliku statistilise kinnituse noore kesktormaja Roger Teori tabamused mängu 48. ja 54. minutil.

Teise poolaja keskel suutsid oma mängumasina käima vedada ka sillamäelased, kuid hoolimata Viljandi esinduse mõningast loidusest õnnestus neil oma väljamängitud väravaolukordadest realiseerida kõigest üks. 71. minutil suunas Raido Leokin küljelt tulnud palli värava eest paari meetri pealt postide vahele.

Tuleviku kapten Raiko Mutle kommenteeris kohtumist klubi kodulehel sõnadega: «Olime aktiivsed, ründavad, enesekindlad ning sellest tulenevalt ka vastase väravale ohtlikud. Kuigi läksime esimesele mängule pigem luuravalt ja vastast kompivalt, suutsime kohe alguses oma masinavärgi korralikult tööle saada ning terve kohtumise domineerida. Oleksime vabalt võinud ka rohkem väravaid lüüa, kuid arvestades meie selle aasta resultatiivsust, peab ju igati rahul olema.»

Korduskohtumine algab homme kell 13 Viljandi kunstmuruväljakul. Ilmajaam pakub novembri lõpu kohta tavapäratult kõrget õhutemperatuuri ning Tuleviku meeskond loodetavasti hooaja viimase mängu väärilist võitlust ja väravaid.

Sakala.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon,
Tea Raidsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8830

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Kolmapäeval ei sündinud Viljandis ühtegi last.

135 AASTA EEST

Sakala, 18. XI 1878

Kuidas tüdrukuid müakse, sellest jutustab Armeenia ajaleht Droeba nõnda: «Talumees Ituja Adamia lubas noore tüdrukule Eku külast head teenistust Tiflisi linnas muretseda, kui ta temaga ühes läheks. Tüdruk wõttis pakkumise wasta, ja talumees muretses omale 10 rubla eest tunnistuse, kellega tõendadi, et tüdruk tema tütar on. Ituja Adamia läks tüdrukuga teele, aga ei wiinud teda mitte Tiflisi linna, waid Stara Senaaki, kus ta oma ohwri, waese tüdruku, turu peal ühe inimesele, kelle nimi Aslamaasow oli, 100 rubla eest maha müüs.»